

Overweging – Dominicuskerk Utrecht

Zondag 13 oktober 2019 – Achtentwintigste Zondag door het jaar

2 Koningen 5,14-17; Ps. 98; Lc. 17,11-19

Mensen van God,
een van de bekendste benamingen voor de Bijbel
is Gods levende Woord.
In de teksten van vandaag
gaat het om woorden die leven schenken.

Op het woord van de profeet Elisja dompelt Naäman,
een vreemdeling in dienst van een andere koning,
zich zevenmaal onder in de Jordaan.
Hij wordt genezen van zijn huidziekte,
en hij toont zijn dankbaarheid hiervoor.

Tien melaatsen in het grensgebied tussen Galilea en Samaria
komen af op Jezus, smeken hem om genezing,
en worden genezen, zonder dat Jezus hen ook maar aanraakt.
Eén van hen, een Samaritaan,
keert zich tot Jezus om Hem te danken
en God te loven.

Twee verhalen over genezing, zul je misschien denken,
dat komen we wel vaker tegen in de Schriften!
Jezus als degene die mensen geneest,
een rondtrekkende wonderdoener is ons vertrouwd,
maar is Hij niet meer dan dat?
Zitten er niet andere lagen in beide verhalen
die voor ons betekenis kunnen krijgen?

Melaatsen stonden eeuwenlang aan de rand
van de samenleving, ze hoorden er niet bij.
Uit vrees voor besmetting werden ze uitgestoten
en vaak gedwongen bij elkaar te wonen.

In het evangelie van Lucas komt alleen de genezen Samaritaan
terug naar Jezus.
Sinds eeuwen hadden de bewoners van Samaria
zich afgekeerd van de tempeldienst in Jeruzalem.
Als Jezus met Samaritanen omgaat,
doorbreekt hij een grens,
net als in het verhaal over de vrouw bij de bron
en de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan.

De verhalen waarin Jezus mensen geneest van hun ziekten
zijn geen verslagen van medische wonderen.
Als er iets opvalt aan Jezus' leven, zijn het telkens weer
de ontmoetingen met mensen aan de rand van de samenleving.

Frank en vrij treedt hij hen tegemoet,
hij merkt hen überhaupt op als mensen,
hij weigert hen te etiketteren.
Zijn gesprekken gaan niet over koetjes en kalfjes,
maar raken mensen in hun bestaan,
in hun angsten, ongelooft of juist hun vertrouwen.

Er spreekt compassie uit Jezus' doen en laten,
bewogenheid om mensen en hun lot.
Die compassie is niet een extraatje, een zachte zijde van Jezus.
Als je bewogen bent door wat iemand vertelt,
door wat iemand overkomt, dan kun je daarvan
ondersteboven raken, het in al je vezels voelen.

Het is gemakkelijk om je voor te stellen
dat iemand die een outcast was en weer mee kan doen,
er weer bijhoort, vooral en allereerst gewoon wil leven.
In het evangelie van Lucas reageert één mens anders,
misschien niet toevallig een vreemde:
hij toont zich dankbaar en prijst God.
Het is nogal wat dat hem is overkomen:
van uitgesloten en uitgestoten naar weer opgenomen zijn,
herkend en erkend worden als volwaardig mens.

Hoe is het met ons, in onze tijd, hier en nu?
Hoe voelt het voor ons om echt dankbaar te zijn?
Kun je wel dankbaar zijn als alles je lijkt aan te waaien,
als je leeft in een land van melk en honing,
als je mag leven zoals het jou goed lijkt?
Als alles naar menselijke maat vanzelfsprekend
door mensen zelf tot stand komt, lijkt er minder reden
om je daarvoor dankbaar te voelen en dit te tonen.

En toch, soms ben je vanzelf dankbaar,
allereerst vanuit verwondering,
om het zonlicht in de herfst,
de kleuren van bladeren aan de bomen.
Je kunt dankbaar zijn voor iemand
die zo maar belangstelling voor jou toont,
of voor iemand die precies aanvoelt
wat jij nu nodig hebt.

In een zomerlied dichtte Huub Oosterhuis ooit de woorden:

*dat wij nog leven
dat het nog duurt
dat wij het zingen*

Een lied van verwondering, een lied dat je optilt
boven de dingen van alle dag.
Het doet je beseffen dat jij niet het middelpunt bent,
maar ook dat het – goddank! – niet allemaal van jou afhangt.
Je dankbaar tonen vraagt om het besef
dat je niet alles zelf voor elkaar kan krijgen.

Dankbaar zijn gaat in tegen een ideologie
waarin de mens autonoom zou zijn,
als individu in staat om heel je leven vorm te geven,
zelf verantwoordelijk voor succes, geluk of mislukking,
tot elke prijs.

Er zijn kanten van het leven die ontsnappen
aan een economische benadering,
omdat ze niet in termen van nut en geld te vangen zijn.
Je bent allemaal dankbaar voor dingen
die onbetaalbaar zijn,
kostbaarder dan zuiver goud,
niet te bereiken met het werk van je eigen handen,
niet te koop in welk warenhuis dan ook.

De verhalen uit de Schrift van vandaag
overstijgen het genre van wonderbaarlijke genezingen.
Met hun nieuwe huid kunnen mensen
weer deel uitmaken van de samenleving,
horen ze er weer bij, kunnen ze voluit gaan leven.

Dankbaar zijn lukt volgens mij als je ziet en merkt
dat er meer is dan alleen jouw eigen wel en wee,
als je ook oog heb voor de ander
wiens zorgen en verdriet soms aan de buitenkant
niet te bespeuren is.
Onderhuids leeft er zoveel in mensen als jij en ik...

In de evangeliën lezen we veel over Jezus,
niet het minst ook dat hij telkens weer ging bidden,
de band met zijn Vader vernieuwde en Hem dankte voor al het goede,
voor de boodschap van nieuw leven
waartoe God iedereen heeft uitgenodigd.
Dat ook wij beseffen voor wie en wat
wij dankbaar mogen zijn, heel ons leven.
Zo moge het zijn!

Otto Vervaart, lekendominicaan